

Jakt

Innholdsfortegnelse

Jakt

Publisert 18.01.2019 av Miljødirektoratet

Jakt er både en friluftslivsaktivitet til glede for jegere og en måte å regulere viltbestander på. All jakt skal gjennomføres slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Jakt på elg, hjort, rådyr og villrein krever fellingstillatelse som beskriver hvilke dyr du kan skyte i et gitt område. Bildet viser en reinsjeger. Foto: Kim Abel, Naturarkivet.no

TILSTAND

Åtte prosent av nordmenn jakter

Jakt har sterke tradisjoner i Norge. Det er likevel en aktivitet som forholdsvis få driver med. I 2017 deltok åtte prosent av nordmenn i jakt, ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) sin levekårsundersøkelse. Tolv prosent av alle menn og tre prosent av alle kvinner deltar.

Rundt 140 000 personer deltok i en eller flere former for jakt i jaktåret 2017/2018, ifølge jaktstatistikken fra SSB. Størst deltakelse i jakt finner vi i enkelte utmarkskommuner, hvor mer enn 30 prosent av den mannlige befolkningen jakter.

Hjorteviltjakt er mest populært

Elg, hjort, villrein og rådyr er de fire hjorteviltartene som hører naturlig hjemme i Norge. Bestandene reguleres gjennom jakt, og i jaktåret 2017/2018 ble det felt nesten 32 000 elg¹ og 42 000 hjort². Høsten 2018 ble det skutt nesten 4200 villrein i Norge³.

Jaktåret 2017/2018 ble det felt drøyt 30 000 rådyr, som regnes som småvilt i jaktregnskapet til SSB, sammen med nesten 14 000 harer og 21 000 rødrev. Det ble felt rundt 180 000 rype⁴.

* Hjorteviltjeger er en som har jaktet på en eller flere av følgende hjorteviltarter: elg, hjort, villrein og rådyr.

** Småviltjeger er en som har oppgitt å ha jaktet på en eller flere småviltarter. Rypejakt er en del av småviltjakta, men presenteres også alene.

› Les mer jaktstatistikk hos Statistisk sentralbyrå (SSB)

KONSEKVENNS

Jakt er en viktig friluftslivsverdi

Jakt er en viktig kilde til trivsel og livskvalitet for jegere. Selv om jakt er en liten aktivitet i omfang sammenlignet med andre friluftslivsaktiviteter, har aktiviteten likevel betydelig verdi i form av rekreasjon, helsegevinst, gode naturopplevelser og en viktig sosial aktivitet for dem som deltar.

Jakt skaper økonomiske verdier og er derfor et viktig grunnlag for næringsutvikling og verdiskapning i distriktene.

Jakt reguleres for å sikre bærekraftige bestander

Jegerne er forvaltningens viktigste aktør for å regulere bestander, men jakta må reguleres for å sikre at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Rettighetene til å jakte tilhører grunneier og er ikke en del av allemannsretten. Jegere som ikke jakter på egen grunn, trenger derfor grunneiers tillatelse. Unntaket er jakt på hav og fjord, hvor alle norske borgere kan jakte fritt, så lenge man følger reglene som er gitt i lov om jakt og fangst av vilt.

Det er Forskrift om jakt- og fangsttider som bestemmer hvilke arter det kan jakes på i Norge og når jakta skal gjennomføres. Lokale rettighetshaverne kan regulere jakta innenfor rammene som er gitt i forskriften.

› Les mer om reglene for jakt hos Miljødirektoratet

Truede arter kan være høstbare

Selv om enkeltarter er truet, kan det likevel være mulig å høste av dem. Arter som lirype, fjellrype og hare er kategorisert som "nær truet" på den norske rødlista, men er likevel jaktbare. Hvor store arealer artene finnes på og størrelsen på bestandene, er blant annet viktig når jakttidene skal vurderes.

Edelkreps er for eksempel en sterkt truet art i Norge, men det finnes likevel enkeltbestander som det er mulig å høste av.

TILTAK

Sikre rekruttering til jakt

Gjennomsnittsalderen på den norske jegeren øker. Dette er spesielt en utfordring for hjorteviltjakt, som har store bestander som skal reguleres.

Å rekruttere nye jegere og sikre at de får tilgang til jakt er en viktig del av løsningen for å sikre god forvaltning av hjortevilt fremover.

Human og sikker jakt

Kunnskap hos jegerne er avgjørende for at jakt og fangst kan gjennomføres på en human og sikker måte. Førstegangsjegere må derfor avlegge jegerprøven.

Jegere må ha kunnskap om håndtering av våpen, ammunisjon og fangstredskaper. De må også ha kunnskap om artene som kan jaktes på og hvilke regler som gjelder.

Aldersgrensene for å drive småvilt- og storviltjakt på egenhånd er henholdsvis 16 og 18 år.

› Les mer om jegerprøven (Miljødirektoratet.no)

Viktige jegerobservasjoner

Jegernes observasjoner av elg og hjort er et av de viktigste bidragene til overvåkning og forvaltning av hjorteviltbestandene i Norge. Observasjonene gir oss informasjon om tettheten av bestander, høsting, antall dyr og fordeling av alder og kjønn.

Innsamling av jegerobservasjoner skjer enten elektronisk via www.settogskutt.no, eller på papirskjema som sendes til kommunen.

Begrensninger for jakttider og antall dyr

Jakt kan utøves på statsgrunn, statsallmenning og private eiendommer. Kommunene gir fellingstillatelser for hjortevilt til godkjente vald. Innenfor jakttidene fastsatt av Miljødirektoratet, kan grunneier sette begrensninger for jakttid og antall dyr eller fugler hver jeger kan skyte per dag - både for storvilt og småvilt.

Rovviltnemndene fatter vedtak om kvote for jakt på gaupe i hver enkelt forvaltningsregion.

Det er fastsatt forskrifter om jakttider og regler for utøvelse av jakt og fangst.

Fra 1. april 2017 gjelder nye jakttidsbestemmelser i Norge.

› Les mer om jakt hos Miljødirektoratet